

kunne have ved Processen, og forraade den Parts Interesse, der har betroet sig til dem, ved at forhindre et for ham i Virkeligheden gunstigt Forlig. Jeg finder heri en Mistillid til Standen; det er upaatvovleligt, at den hele Betragtningmaade, hvorpaa Loven af 10de Juli 1795 hviler, maa føres tilbage til en saadan Opfattelse af Sagførerstanden i det Hele. Nu tror jeg, som sagt, det hviler paa en Fordom i flere Henseender at ville fastholde Forbudet mod Sagførernes Møde, for det Første fordi jeg ikke tror, man vil naae det Tilfattede ved dette Forbud, da Sagførerne nok alligevel skulle vide at gjøre deres Indskydelse gjældende, selv om de ikke faae Lov til at komme inden for Døren; dernæst fordi jeg virkelig ikke antager, at Sagførerne i Almindelighed ville være tilbøjelige til at forhindre Forlig; thi først og fremmest er dette slet ikke i deres Interesse. Det, som Sagførerne tjene ved at føre selve Processen, er i Almindelighed ikke saa betydeligt i Forhold til den Uleilighed, der er forbunden dermed, som man skalde tro, og saa betydeligt, at det skalde kunne forsføre dem til Noget, der er og bliver en mindre hæderlig Handlemåde fra deres Side. I overmaade mange Tilfælde vil det for Sagføreren selv være ønskeligt ved et tidligt Forlig at ende en saadan vidtløftig og kjedsommelig Historie, især naar den dreier sig om Smaating, hvor der ikke kan være Tale om noget høit Salær, og det saa meget mere, som han selvfølgelig ogsaa vil og med Nette kan lade sig betale af Parten for den Uleilighed, han har ved at bringe et saadant Forlig i Stand. Dernæst tror jeg heller ikke, at det vil være i Sagføreren's Interesse at forhindre Forlig, fordi de Sagførere, der vilde gjøre dette jevnligt, sikkert snart vilde stille sig ved Folks Lillid, og jo større Concurrencen bliver mellem Sagførerne, desto mere faar dette Hensyn selvfølgelig at betyde.

Jeg skal gjerne indrømme, hvad der ogsaa er aldeles klart, at disse Betragtninger, som saaledes have ledet mig til at tro, at Forbudet mod Sagførernes Møde i Forligskommissionen var en gammel Fordom, som ikke gjorde nogen virkelig Nytte, ikke høre til den Slags Ting, som lade sig matematisk bevise; det kommer i den Henseende an paa et Skjøn over Forholdene i det Hele, og jeg tror derfor ikke, at man ved nogen som helst Slags statistiske Data eller andet deslige kan føre et apodiktisk Bevis derfor. Der er og vil maasse altid være en hel Del Mennecker, som alligevel have denne Mistillid til hele Sagførerstanden og tro, at Sagføreren, naar han kan, vil gjøre sit Muligste for at forhindre Forlig; men jeg har dog troet, at Flertallet's Betragtningmaade vilde gaa i modsat Retning, og at de Fleste vilde være tilbøjelige til at antage, at det var en uberettiget Forudsætning, og at den hele Foranstaltning stod i et saadant Lys, at den ikke egentlig kunde siges længere at passe sig for de nuværende Forhold.

Man har draget frem for de Herrer's Grindring, at dette Spørgsmaal om Sagføreres Afgang til Forligskommissionen har været for før her i Rigsdagen allerede for en Snes Aar siden, og man har særlig dvælet ved, at Sagen den Gang blev sat i Bevægelse af en Overretssagfører, som har Sæde i det andet Thing, og som jo forresten hører til den modsatte politiske Side af den, jeg hører til. Man har mindet om, at den Gang mødte denne Tanke stor Modstand. Det var meget Faa, som han kunde faae til at gaa med sig, og man har spurgt om, hvad der da var passeret, og hvorfor man nu skalde komme til et andet Resultat end det, man kom til den Gang for 20 Aar siden? Jeg vil dertil svare, at jeg mener, at der foreligger den Grund til nu at komme til et andet Resultat, at Anskuelserne vistnok i det Hele taget have forandret sig en hel Del om mange Ting i disse 20 Aar. For det Første var dette Spørgsmaal den Gang ikke meget drøftet, og den største Del besandt sig vistnok den Gang under Indskydelsen af den gamle Forligsløvgivnings Mistillid. Man havde den Gang ikke saa meget Høvelsen af, hvad det almindelige Hensyn til Friheden fordrede i dette Tilfælde, og man havde ikke den Gang saameget som nu Høvelsen af det Rigtige i at fjerne unødvendige Indskrænkninger i den naturlige Handelfrihed. Den Gang havde man ikke saa meget Høvelsen heraf, som man har faaet siden, og man kan paavise mangfoldige Tilfælde, hvor der er foregaaet en tilsvarende Forandring i Anskuelserne i de 20 Aar. Man kan paavise mangfoldige Tilfælde, hvor Afstemningen nu vilde faae et ganske andet Udfald end for 20 Aar siden. Der er desuden ogsaa et andet Datum, som kan synes at tale for, at Repræsentationens Anskuelse i den Henseende nu er en noget anden, end den var den Gang, og det er det, at der i disse 20 Aar er udkommet Loven af 19de Februar 1861 om S- og Handelsretten i Kjøbenhavn, hvori Repræsentationen netop har vedtaget, at det ved denne Act skalde være tilladt at lade møde for sig ved Sagfører. Ved denne Leilighed opretholdt man ikke det Princip, som man opretholdt ved hin ældre Lov, og det blev netop under Forhandlingerne om Loven af 19de Februar 1861 stærkt hævdet, at det nu ikke vilde være rigtigt længere at opretholde dette gamle Forbud, der tydede paa en ældre Tids Mistillid til Sagførerne, som der ikke var Grund til at bevare længere. Dette er altsaa et Datum, som for mig har gjort det ikke usandsynligt, at der i Repræsentationen har begyndt at gjøre sig andre Anskuelser gjældende end dem, der have viist sig at være de herskende for 20 Aar siden. Dernæst har man anstillet forskjellige Betragtninger over, hvorfor man egentlig vilde komme med dette Forslag. Man har anstillet Betragtninger over, hvad der var den egentlige Grund til, at man nu vilde drage dette